:13

מאיר צריכא דאי מההיא הוה אמינא חד

לחדא וחד לתרתי קמ"ל דלתרתי תרי יהביגן

להו ואי אשמעינן הכא משום דרחיקא תשמישתייהו אבל התם דלא דחיקא

תשמישתייהו אימא לא צריכא תנן וכן

שלשה כפרים המשולשין אם יש בין שנים

החיצונים מאה וארבעים ואחת אמה ושליש

עושה אמצעי את שלשתן להיות אחד מעמא

דאיכא אמצעי הא ליכא אמצעי לא תיובתא

דרב הונא אמר לך רב הונא הא אתמר עלָה

אמר 6 רבה אמר רב אידי א"ר חנינא לא

משולשין ממש אאלא רואין כל שאילו ממיל

אמצעי ביניהן ויהיו משולשין ואין בין זה לזה

אלא ק"מ אמה ואחת ושליש עשה אמצעי את

שלשתן להיות אחר א"ל רבא לאביי כמה יהא

בין חיצון לאמצעי א"ל - אלפים אמה והא את

הוא דאמרת ס כוותיה דרבא בריה דרבה

בר רב הונא מסתברא דאמר יותר מאלפים

אמה הכי השתא התם איכא בתים הכא

ליכא בתים ואמר ליה רבא לאביי כמה יהא

בין חיצון לחיצון כמה יהא מאי נפקא לך

מינה יכל שאילו מכנים אמצעי ביניהן ואין

בין זה לזה אלא מאה וארבעים ואחת ושליש

ואפילו ד' אלפים אמה א"ל אין והאמר רב

'הונא מעיר העשויה כקשת אם יש בין ב

ראשיה פחות מארבעת אלפים אמה מודדין

לה מן היתר ואם לאו מודדין לה מן הקשת

א"ל התם ליכא למימר מלי הכא איכא

למימר מלי א"ל רב ספרא לרבא הרי בני

אקיםטפון דמשחינן להו תחומא מהאי גיסא

דארדשיר ובני (תחומא) דארדשיר משחינן

להו תחומא מהאי גימא דאקיסטפון הא

איכא דגלת דמפסקא יתר ממאה וארבעים

ואחת ושליש נפק אחוי ליה הנך יי אממהתא

דשורא דמבלעי בדגלת בע' אמה ושיריים:

מתני' י אין מודדין אלא בחבל של נ' אמה

לא פחות ולא יותר הולא ימדוד אלא כנגד

לבו י היה מודד והגיע לגיא או לגדר מבליעו

וחוזר למדתו י הגיע להר מבליעו וחוזר למדתו

ל) [בק"ד רבא ובכ"י רב אדא], ב) [לעיל נה:],

ג) ושם.ז. ד) ופיי יריכות של

ג) [שם.], ה) [פי יתיפות של חומה ערוך], ה) [ירושל' ל"ג הגיע להר מצליעו וחחר

למדתון, ו) כזה,

0 0

ו) בס"א: באמנעי, ה) [לקמן

נק.ז.

מוסף רש"י

פחות מארבעת אלפים

אמה. שתחום רחשה זה

נבלע בתוך תחום רחשה

האחר. נעשית עיר אחת

ימודדין לה מן היתר ורואין

כאילו היא מלאה בתים,

ואם יותר אין מלרפין אותה להיות אחת ומודדין

לה מן הקשת לכל אחד

מפתח ביתו, וחלל העיר החלק שאין בו בתים מן

המדה הוא ולנויל וה.)

מבליעו וחוזר למדחו

יאף על פי ששיפועו מרבה

את הדרך, ואם היה מודד שיפועו מכאן ועלייתו

שיפועו מכקן ועניימו לעבר השני יש בו ק' או ר' אמות, לא איכפת לן הואיל

ומשפתו אל שפתו אין יותר

בו א ב ג מיי׳ פכ״ח מהלי שבת הלי ה טוש"ע א"ח סי שלח סעי

בו ד מיי׳ שבת הלכה יא סמג לאוין פו טוש"ע א"ח סי שלט סעיף א:

בח ה (מיי שם) טוש"ע שם פעיף ג: במ ר מיי׳ שם טוש״ע שם :סעיף ס

ז [טוש"ע שם סעיף ו]:

רבינו חננאל

ודחינן הכי סיפא ר׳ מאיר היא. ל) מדקתני מאיר היא. P) מדקתני נתנין שלשה כפרים המשולשין. פי' השרויין כמין קשת שנים זה כנגד זה והשלישי ממוצע בין שתיהז עולה למעלה מהז. אם יש בין שנים החיצונים כו', דייקינן מינה טעמא אמצעי והוא דאיכא אמצעי והוא שלישי ולפיכך צריך כדי שתי קרפיפות, מכלל שוני קופיפות, מכיינן דלשני כפרים לא יהבינן להו אלא קרפיף אחד. תיובתיה דרב הונא. ודחי אמר רבא ולאו וראו אמר רבא לא משולשין ממש אלא כל שאילו מכניס אמצעי לביניהן ואין בין זה לדה [אלא] ק״מ אמה ואחת ושליש, ויראו כשהן משולשין עשה האמצעי שלשתן להיות כאחד. א"ל רבא לאביי כמה יהא בין חיצון לאמצעי. א"ל אלפים, והא את הוא דאמרת בעיר העשויה כקשת כרבה בר רב הונא מסתברא אפילו יתר מאלפים. [ומשני] הכי השתא התם בעיר העשוי׳ פקשת איכא מן (הראש) תקשת] עד מקום החץ בתים הכא ליכא בתים. ועוד אמר ליה כמה הא בין שנים החיצונים. אמר ליה כל שאילו מכניס האמצעי ביניהן ואין ביניהם אלא ממאה וארבעים אמה ואחת ושליש [ו]למטה, נמצא הדבר תלוי באמצעי אם הוא משך הרבה או מעט, הכל לפי משך האמצעי. איני והאמר רב הונא עיר העשויה כקשת ווכו׳. ביר הנשורות כקשונ (וכו , התם] ליכא למימר מלייה כי מקום החץ אינו ממלא, אבל הכא בכפר האמצעי איכא למימר מלייה. אמר רב ספרא לרבא הני איקטיספון וארדשיר רובי איקטיספון דאודשיו דאינון תרתי מתא דסמיכא להדדי, ודיגלת מפסקא להו בינייהו דהוא יתר מק״מ אמה ואחת ושליש. משחינן , אקטיספון תחומא מאידך ניסא דארדשיר, ארדשיר מאידך דאקטיספון. נפק אחוי ליה הנהו אטמהתא ליה הנהו אטמהתא דמיבלען בדיגלת בתוך שבעים אמה ושיריים. פי׳ אטמהתא ,יריכות ביניין כמו מערות ועומדין בתוך המים כאילו עיבור להני מתוותא. מתני' אין מודדין אלא בחבל של חמשים אמה.

> א) נראה דל"ל מדקתני וכן שלשה כפרים וכו'.

סוכה (דף ג:) בית שאין בו ד' אמות על ד' אמות אין עושין אותו עיבור בין ב' עיירות ק"ק מאי נפקא מינה מאותו בית דבלא"ה נותנין קרפף לעיר ואי משום שע"י הבית יוכל ללכת יותר א"כ מה היה לו להזכיר ב' עיירות אלא הל"ל אין עושין אותו עיבור לעיר ואומר רשב"ם

דגרסינן התם אין עושין אותו עיבור לעיר ועי"ל דנקט ב׳ עיירות משום דאו רגילות לעשות בורגנין ללכת מזו לזו כשרחוקין יותר מד' אלפים שחין יכולין לבח ע"י עירוב וחור"ת דהלכה כרב הונא דאמר קרפף לזו וקרפף לזו דגדול היה בחכמה ובמניו מחייא בר רב דזוטר מיניה טובא כדמוכח בסוף פרק יש בערכין (דף מו:) שהיה רב הונא מוכיחו והנהו אמוראי דקאמרי לאו משולשין ממש סברי כרב הונא דלחייא בר רב יכול להיות משולשין ממש ורב ספרא דקאמר הא מפסקת דיגלת דהוה יותר מהמ"א ושליש משמע דאי לאו טפי שפיר עבדי והיינו כרב הונא ועוד אפי׳ לחייא בר רב הא משני סיפא דמתני׳ דקתני לזו ע׳ אמה ושיריים ולזו ע' אמה ושיריים כר"מ והוי מחלוקת ואח"כ סתם וא"כ לדידיה הוה הלכה כר"מ:

דא ליכא אמצעי לא תיובתא דרב הונא. וא"ת לחייא בר רב נמי קשה דהא אוקי סיפא כר"מ ולא בעי אמצעי וי"ל דלדידיה איכא לפרש דהך סיפא דג' כפרים אתיא כרבנן ובא להשמיענו דעושים בורגנין הרבה זה אחר זה כל אחד תוך ע' אמה ושיריים של חבירו ליחשב הכל אחד כמו שכאן עושה אמלעי שלשתן להיות אחד:

אלא כל שאילו מטיל כו'. וכין כ' החיצונות היינו בין החיצונות לאמצעית ויש קמ"א ושליש לכאן וקמ"א ושליש לכאן כמו שפ"ה וא"ת מעיקרא נמי דקא ס"ד משולשין ממש יפרש נמי כן דבין אמלעית לחילונות קאמר ולא יקשה לרב הונא וי"ל לבמשולשין ממש אין שייך לפרש כן דא״כ לא ה״ל למתני בין ב׳ החיצונות אלא הל"ל אם יש בין זה לזה קמ"א ושליש אבל כי לא איירי במשולשין ממש לא מצי למתני בין זה לזה כיון שאין האמנעי שם ביניהן ונראה דלחייא בר רב נמי ל"ל דלאו משולשין ממש דאי משולשין ממש קאמר אמאי נקט בין שנים החילונות קמ"א אמה ושליש וכולל אויר שמכאן ומכאן בבת אחת הל"ל אם יש בין זה לזה ע'

אמה ושיריים ואם כן דמודה חייא בר רב למסקנא זו אין ראייה מכאן דהלכה כרב הונא: התם דיבא דמימר מדי. פי החם לבני אמצעי הקשת אין מודדין להם מן היתר וליכא למימר מלי בענין זה כאילו בתיהם שבקשת נתונים ביתר דא"כ מפסידין ללד אחר דאם הוי היתר למזרח מפסידין למערב וה"נ לא אמרינן מלי להיות רואין בני אמלעית כאילו עומדין בין החילונות למדוד להם משם אלפים ודוקא לחיצונה דאמר מלי כשבאין בני חיצונה זו לילך דרך חיצונה האחרת שמודדין לכל אחת מפתח חברתה וה"י בני ראש קשת האחד שבאו לילך לצד ראש הקשת האחר

הא מני ר"מ היא. הך סיפא סתמא היא ולאו מסקנא דמלתא דרבנן היא: ואי מהא. מסיפא דמיירי בשתי עיירות התם הוא דקאמר ר"מ דאף על גב דאיכא קרפף לכל חדא אמרי׳ חדא היא: משום דדחיקא סשמשחיים. דהואיל וקרובות אין להן נויי העיר בב׳ קרפיפות עד דאיכא טפי הלכך עשה קרפף את שתיהן להיות אחת. אבל חדא דלא הא מני ר' מאיר היא אי רבי מאיר היא הא תני ליה רישא נותנין קרפף לעיר דברי רבי

דחיקא תשמישתה שאין עיר אחרת סמוכה לה ויש לה אויר הרבה: אימא לא. ניתיב לה קרפף כלל קמ"ל: טעמה דהיכה המלעי. להשתח אין בין עיר לעיר אלא קרפף אחד: לה משולשין ממש. בשורה חחת חלח שלישי עומד מרחוק כנגד בין שני החיצונים ו: כל שחיצו מטיל חמצעי ביניהן. כלומר הא דקתני במתניתין אם יש בין ב' החילונים קמ"א לא כדס"ד מעיקרא שאין ביניהן יותר אלא מתניתין דמרחקי מהדדי טובא וה"ק אם יש אויר בין ב' החילונים כדי להתמלאות אמצעיי ולעמוד אויר הנשאר בין אמצעי ולחיצונים מכאן ומכאן על קמ"א לכאן ומאה וארבעים ואחת לכאן דהיינו ב' קרפיפות לשניהן רואין כאילו הוא נתון ביניהן והרי כולן אחת והיולא מאחת מהן לילך דרך אחת מחברותיה מודד מחומת חברתה אבל אם רבה אויר יותר מכאן לא אמרינן רואין: וכמה יהא. רחוק אמצעי מהן דאמרינן רואין: אלפים. הואיל ויכול לבוא מזו לזו בלא עירוב אמרי׳ רואין: והא את הוא דאמרת. לעיל (דף נה:) גבי עיר שעשויה כקשת דאפילו יש בין יתר לקשת יותר מאלפים הרי היא אחת ומודדין לה מן היתר: איכא בתים. בקשת והרי הדר בקשת יכול לבוח לרחשיה דרך בתי הקשת: הכח. בין חמלעי לחילונים: וחפינו טובא. ובלבד שיהא שיעור באמלעי למלאות כדאמרינן: ליכא למימר מליוה. מלא האויר שביניהן דאין לך במה למלחותו: בותבי' לא פחות ולה יותר. בגמ'ח מפרש טעמה: ולה ימדוד אלא כנגד לבו. קבעו לו חכמים מקום לשום כנגדו ראש החבל שלא יתן זה כנגד לוארו וזה כנגד רגליו והחבל מתקלר והתחומין מתמעטין: מבליעו. אם אינו רחב ני אמה משפתו לשפתו מלמעלה אע"פ שיש במדרונו הילוך יותר מאלפים אין אומרים תעלה מדת מדרונו למדת

וזה על שפתו מכאן ויבליע מדרונו בחבל אחד: לגדר. חומת אבנים שנפלה ונעשה גל גבוה ומשופע ובני אדם מהלכין עליו: וחוור למדחו. בגמרא [נח.] מפרש דמדקתני חוזר למדתו משמע שאם היה רוחבו כנגד העיר יותר מחמשים ואינו יכול

להבליעו בחבל ובאחד מראשיו שלא כנגד העיר יכול להבליעו הולך ומבליעו שם ומודד והולך שם משפתו והלאה עד כנגד מקום שכלה בו שם רוחב הגיא כנגד העיר וחוזר למדתו כנגד העיר ומשלים למדת תחומין:

רוחב הגיא

התחום אלא יעמוד זה על שפתו מכאן

דאמר מלי ומודדין להם אלפים מראש הקשת האחר אפילו יש בין שני ראשי הקשת יותר מארבע אלפים ובלבד שלא יהא בין יתר לקשת יותר מאלפים כמו בין אמצעית לחיצונות דהכא דלא שרי אלא עד אלפים ועי״ל דהתם לא אמרי׳ מלי כיון דאיכא יותר מאלפים דאביי לטעמיה דאמר כוומיה דרבא בריה דרבה בר רב הונא מסתברא וביתר מאלפים לא אמריגן מלי הכא איכא למימר מלי דאוקימנא דליכא אלא אלפים בין האמצעית לחיצונה ועוד י"ל דהתם ליכא למימר מלי כיון דהאויר שביתר אין יכול להחזיק בני הקשת והוא הדין הכא אם היה אמצעית גדולה יותר מן האויר שבין ב' החילונות דליכא למימר מלי:

ובידו